

РЕШЕНИЕ

на Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на ПН 2.1 Филология, област на висше образование 2. Хуманитарни науки, във Факултета по хуманитарни науки (ФХН) на Шуменския университет „Еп. Константин Преславски”.

1. Хронология на процедурата:

Процедурата е открита на заседание на Постоянната комисия по Хуманитарни науки и изкуства на 23.10.2019 г. (Протокол №15) по искане на висшето училище (вх. №818/09.10.2019 г. и вх. №986/02.12.2019 г.). Експертната група е утвърдена с решение на Акредитационния съвет на НАОА от 10.12.2020г. (Протокол №26) в следния състав: проф. дфн Петя Янева – СУ „Св. Климент Охридски“ – ръководител на ЕГ, проф. дфн Мария Живкова Грозева-Минкова – пенсионер – член на ЕГ, проф. д-р Веселка Неделчева Желязкова – Кирило-Методиевски научен център при БАН – член на ЕГ, доц. д-р Светла Константинова Томанова, ЮЗУ „Неофит Рилски“ – член на ЕГ, Биляна Иванова – студентка във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ – член на ЕГ, наблюдаващ процедурата член на ПКХНИ – проф. дфн Живка Колева-Златева.

Срещите с ръководството на ВУ, ръководството на факултета, преподавателите, студентите и административния състав се проведоха онлайн чрез платформата Google Meet на 12.03.2021 г. поради връзка с епидемичната обстановка в страната съгласно заповед на Министъра на здравеопазването. На заседание, проведено на 28.04.2021 г. (Протокол № 8), на основание чл. 88а, ал. 4 от ЗВО и чл. 12, ал. 6, т. 4 от ПДНАОА, членовете на Комисията приеха доклада на ЕГ.

Професионално направление 2.1 Филология в Шуменския университет „Еп. Константин Преславски“ е акредитирано със срок от шест години (8 октомври 2014 г. – 8 октомври 2020 г.) за образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“ въз основа на обща оценка **9.02** (девет цяло и две стотни), дадена от Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства на заседание, проведено на 08.10.2014 г. (Протокол №16). Дадени са следните препоръки:

Препоръка 1. Да се провежда кадрова политика, насочена към намаляване на средната възраст на хабилитирания академичен състав

на първи ОТД.

Срок: постоянен, с ежегодно отчитане

ПКХНИ установи, че са предприети мерки за **подпомагане на научноизследователската и художественотворческа дейност** на преподавателския състав, което е важно условие за намаляване на средната възраст на хабилитираните от тях. Съгласно Решение на ФС на Факултета по хуманитарни науки (Протокол №9/19.05.2011г.) всички **хабилитационни трудове на преподавателите се издават в специална поредица Series Academica**. Издадени са 10 тома на поредицата. Осъществено е включването на изданията по филология в международни реферирани бази данни, като две от изданията са реферирани в ERIN+ и РИНЦ: „Любословие“ и „Проблеми функционального и когнитивного описания русского и болгарского языков“. Предвидени са **творчески отпуски и материално стимулиране на преподавателите** за постигнати научни резултати. С посочените действия ШУ е успял да задържи младите си кадри. Периодът съвпада с време на смяна на поколенията сред преподавателския състав. Въпреки това намаляването на средната възраст на хабилитираните преподаватели е малко: От 57 на 55 г. за преподавателите, заети в бакалавърски програми (вж. таблица 3.1). При преподавателите, заети в магистърски програми, се отбелязва слабо увеличаване на средната възраст: от 54 на 55 г. (вж. таблица 3.2).

Заключението на ПКХНИ е, че препоръката е частично изпълнена.

Препоръка 2. Да се подобри съотношението между задължителни, избираеми и факултативни дисциплини в учебните планове.

Срок: декември 2015 г

В решенията на комисията по САНК е констатирано, че тази препоръка е изцяло изпълнена, поради което не е давано повторно становище по нея.

Препоръка 3. Да се увеличат практическите занятия в специалностите с чужди езици.

Срок: декември 2015 г.

В решенията на комисията по САНК е констатирано, че тази препоръка е изцяло изпълнена, поради което не е давано повторно

становище по нея.

Препоръка 4. Да се използват по-ефективно възможностите на европейските програми за трансфер на кредити.

Срок: постоянен, с ежегодно отчитане

Налице са доказателства за наличие на планирана дейност от страна на ШУ за използване на европейските програми за обучение и стаж при получаване на висше образование. В сравнение с предишния акредитационен период **значително е нараснал броят на договорите за мобилност по програма Еразъм+** (от договори с общо 9 университета за периода 2009–2013 г. на **65 договора за 2014-2020 г.**). Увеличен е и броят на **двустранните спогодби за сътрудничество** между Шуменския университет и други чуждестранни университети или организации извън програма Еразъм+. През 2013 г. те са били 45, към 2020 г. са 57. След процедурата по САНК са сключени 8 договора по Еразъм+ и 2 нови двустранни договора за международно сътрудничество в областта на филологиите и хуманитарното знание с Университета Къркларели, Турция – 07.01.2019 г. и с Московския държавен лингвистичен университет – 18.12.2020 г.

Това показва, че ШУ работи активно за осигуряване на все повече възможности на студентите и докторантите да набират кредити в процеса на обучение извън своя университет. Добрите резултати се дължат в голяма степен на приетата с решение на Академичен съвет (Протокол № РД-05-01/27.09.2019 г.) *Стратегия за интернационализация на ШУ „Еп. Константин Преславски“*, в която разширяването на обмена на студенти и докторанти е сред приоритетните дейности.

Данните сочат, че студентите са се възползвали от предоставените им възможности. През предходния акредитационен период (2009 – 2013 г.) реализираните студентски мобилности са **60**, или средно по **12 на година**. От 2014 до 2020 г. те са нараснали на **91**, или **средно малко над 15 на година**. Прибавили са се мобилности с цел практика и стаж.

Въз основа на гореизложеното може да се обобщи, че има положителна тенденция за нарастване на обема на мобилностите на студенти и докторанти за използване на международни програми и двустранни международни и национални договори за трансфер на кредити, макар че пандемията в последната година значително затрудни всички международни и национални контакти в тази сфера.

Заклучението на ПКХНИ е, че препоръката е изпълнена.

1. Констатации и оценки за изпълнението на критериите за програмна акредитация на професионално направление в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/ - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО /Таблица 4/:

Въз основа на изводите в доклада на експертната група ПКХНИ направи следните констатации и оценки за изпълнението на критериалната система.

Констатации за изпълнение на критерий 1.1. в съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1- 10/: „При извършване на обучение в професионалното направление се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище“.

ПКХНИ установи, че обучението в ПН 2.1. Филология във ШУ изцяло съответства на мисията, целите и задачите на Университета, Факултета по хуманитарни науки и действащото в Република България и ЕС законодателство.

Мисията и целите на Факултета по хуманитарни науки са обосновани в *Стратегията за развитие на ШУ „Епископ Константин Преславски (2016 – 2025)*. Те намират отражение в работата на факултета като образователен, научен и културен център, придържащ се към високи образователни и изследователски стандарти в областта на обучението по български език, литература и култура; на чуждоезиковото обучение и усвояването на знания за други литератури, култури и цивилизации; на обществените комуникации и медиите; на съвременните приложения на хуманитарните знания.

За да гарантира качеството на обучение в образователните програми, ФХН се ръководи от **общоуниверситетски правилници за прием и обучение на студенти и докторанти**, а също така и от **Вътрешни правила на ШУ “Епископ Константин Преславски“** за осигуряване на обучението на **студенти от по-висока възрастова група**, на **работещите студенти** на непълно и пълно работно време, на **чуждестранните студенти**, както и на **студентите с увреждания**, **Вътрешни правила за администриране на процедури по програмна акредитация** на професионални направления/специалности от регулираните професии, и

следакредитационно наблюдение и контрол в ШУ “Епископ Константин Преславски“, **Правилник за обучението на студенти по нова специалност**, по **индивидуален план** и други документи.

Политиката за осигуряване на качеството на образованието в ШУ „Епископ Константин Преславски“ се осъществява чрез прилагането и функционирането на цялостна **Система за наблюдение, оценяване, поддържане и управление на качеството на обучението и на академичния състав**, която цели поддържане на нивото на учебната работа и развитието на академичния състав. Дейностите в сферата на качеството се подпомагат от Център по качеството на образованието.

Различните **форми на контрол** функционират на три свързани помежду си нива: *национално* (акредитационен и следакредитационен контрол от НАОА), *университетско* (институционалната система за управление на качеството) и *вътрешна* (подсистемите за приложение на ниво факултет, катедри и програми с разработването на методически стандарти, инструкции и процедури). **Информация за всички документи, структури и техните задачи и състав може да бъде намерена на страницата на университета.** Работните програми, резултатите от анкетите, Системата за наблюдение, оценяване, поддържане и управление на качеството, както и Наръчникът по качество на образованието са **само с вътрешен достъп.**

Констатации за изпълнение на критерий 1.2. в съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1- 10/: „Управление на качеството на образованието“

Управлението на качеството на обучението в професионално направление 2.1. *Филология* във ФХН се осъществява в съответствие с изискванията на *Закона за висшето образование, Правилника за устройството и дейността на Университета, Правилника за развитие на академичния състав на Шуменския университет и Правилника за вътрешния трудов ред /Приложения 1.3. и 1.7 към доклада самооценка).* Тяхното приложение създава необходимата качествена образователна среда, израстването на преподавателския състав и осигурява поколенческа приемственост.

Качеството на учебния процес и свързаната с него преподавателска дейност се управляват чрез организационни административни процедури и контролни механизми (**вътрешни одити, проверка на изпълнението на предписания**, оценка на активността на преподавателския състав, развитие и функциониране на програмите за обучение, функциониране на

образователните дейности) и плановите одити. Съществена част от системата за контрол върху качеството на обучението са **външните одити** и изготвените по тях доклади по акредитиране на професионалното направление, както и Докладите за изпълнение на задължителните препоръки на Акредитационния съвет за акредитираното направление.

ШУ “Еп. Константин Преславски“ функционира **Комисия по етика**, която следи за спазването на Етичния кодекс на университета. През акредитационния период в Комисията по етика няма подадени жалби.

В ШУ се спазват основополагащи принципи за академични свободи, които следват ЗВО и вътрешните нормативни актове. В редица правилници на ШУ „Епископ Константин Преславски“ са посочени **конкретни мерки за предотвратяване на измами и плагиатство** (например в Правилника за устройството и дейността на ШУ, Правилника за развитие на АС, Етичния кодекс). За качеството на научните изследвания и образованието и **недопускането на изпитни измами и плагиатство** съществува практика за проверка за оригиналност на съдържанието на студентските самостоятелни работи, дипломни работи и публикациите на преподавателите. **През отчетния период не са документирани сигнали и опити за изпитни измами и плагиатство.**

Констатации за изпълнение на критерий 2.1. в съответствие със стандарт 2 от ESG - част 1 /1-10/: „ВУ извършва обучение по професионалното направление като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни“

Проверката показва, че учебната документация за обучението в ОКС „бакалавър“ и „магистър“ от ПН 2.1. Филология в ШУ е подготвена **в съответствие с действащата национална нормативна база и нормативната база на ШУ.** Тя включва квалификационни характеристики, учебни планове и учебни програми.

Учебните планове са съпоставими с тези на други български и чуждестранни висши училища. Това е добра предпоставка за мобилност и международна сравнимост на получаваните компетенции и професионални умения от обучаваните студенти в специалностите на ФХН на ШУ.

Прилагат се процедури за **наблюдение и актуализиране на учебната документация в сътрудничество с потребителите.** Информацията от

потребителите на кадри се систематизира и обновява постоянно чрез провеждането на анкети, съвместни семинари, включване на представители на бизнеса в учебния процес.

Вземат се под внимание и **периодично провеждани анкети със студенти.**

Констатации за изпълнение на критерий 3.1. в съответствие със стандарт 3 от ESG – част 1 /1-10/: „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение на съответното професионално направление“

В професионално направление 2.1. Филология на ШУ са предприети адекватни мерки за стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение. Намерен е подходящ **баланс между класически и нетрадиционни форми на обучение.** Залага се на интерактивни методи на преподаване и на информационни и комуникационни технологии, като се предлагат значителен брой съвременни **университетски курсове с разширено онлайн съдържание и много учебници и помагала в електронна форма.**

На студентите са предоставени разнообразни **възможности за научна и творческа дейност, практическо обучение, личностно развитие,** подходяща подготовка за професионална реализация и кариера. **Изпитните процедури и методите на оценяване са прозрачни и публично оповестени.**

В професионалното направление функционира система за **проучване на степента на заинтересованост на студентите към образователните програми,** както и за регистриране на **реализацията на завършилите студенти и докторанти.** Прилагането на система на **постоянен ежегоден мониторинг** е довело до оптимизация на учебния процес и до въвеждане на **нови и по-адекватни на пазара на труда специалности.** В реформирането на учебната дейност и подобряването на нейната ефективност активно участват студенти и докторанти, партньорски организации и потребители на кадри.

В ШУ **постоянният мониторинг и периодичен анализ** на състоянието на всички работни процеси се осъществява по *Система за наблюдение, оценяване, поддържане и управление на качеството на образованието и на академичния състав.* Тази система се допълва от *Наръчник по качеството.* Основна форма на мониторинг са провежданите **вътрешни институционални одити.** Те са два типа: общи прегледи на

функционирането на системата и тематични. В периода 2015 – 2020 г. са извършени **6 общи и 6 тематични одита.**

Констатации за изпълнение на критерий 4.1. в съответствие със стандарт 4 от ESG – част 1 /1-10/: „Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием в съответно професионално направление, развитие, признаване и дипломиране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане“

ФХН на ШУ има много добра **организация за привличане и съдействие при адаптирането на български и чуждестранни студенти и докторанти.** Тази система е публично оповестена и прозрачна по отношение на осъществяването на различните етапи от академичния живот на обучаемите – **процедури и правилата за прием, развитие, сертифициране и дипломиране на студентите и докторантите.** За подпомагане и ускорено адаптиране на студентите и докторантите към новата за тях академична среда се прилагат различни подходи. Сред утвърдените практики на университета се откроява широкото използване на **курсовото ръководство.**

Създадени са необходимата организация и предпоставки за отпускане на стипендии и настаняване в студентските общежития. Създаден е **Фонд за подпомагане на студентите в затруднено финансово положение.**

Разработени са механизми за **приобщаване на студентите към научноизследователската дейност на факултета.** През акредитационния период в **научноизследователски проекти** са реализирани общо **395 студентски участия**, като **108 от тях са участия в международни проекти.** За сравнение в преходния акредитационен период участията на студентите от направлението в научни проекти са 176, като 42 са участията в международни проекти.

Налице е ефективна **системата за регистрация и анализ на реализацията на завършилите студенти.**

Студентите и докторантите разполагат с **пълна информация** относно възможностите, изискванията и правилата за участие в **програмата Еразъм+**, както и за включването в **мобилност по двустранни договори и други програми.** Стратегически партньори на ШУ в рамките на **Програма Еразъм+** са **58 университета** от 10 страни членки на Европейския съюз и 2 държави, присъединени към Програмата. Утвърдените преки договори и споразумения с чуждестранни образователни и култури институции за съвместна образователна и научноизследователска дейност **извън**

програмата Еразъм+ са 72.

През периода 2014 – 2020 г. са осъществени **91 мобилности на студенти и докторанти по програма Еразъм+**, което е ръст със 75%. Реализирани са 28 входящи студентски мобилности. Броят на мобилностите **извън програма Еразъм+ е 49**, което свидетелства за **увеличение с 28,95%** спрямо предходния акредитиран период.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1. в съответствие със стандарт 5 от ESG - част 1 / 1-10/: „Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на професионалното направление“

Периодът на акредитация (2014 – 2020 г.) по направление 2.1. Филология в ШУ „Еп. Константин Преславски“ съвпада с **период на интензивна смяна на поколенията сред преподавателския състав**, при което основната задача на ръководството е била да осигури приемственост при висок стандарт за качество на академичния състав. Тази задача е успешно изпълнена. **На младите кадри са осигурени възможности за кариерното израстване** чрез придобиването на научни степени и повишаване в академична длъжност.

Към февруари 2021 г. във факултета работят **114 преподаватели**. От тях **107 (93.85%)** са назначени на **първи трудов договор**, 4 са на втори трудов договор и 3 са на граждански договор. **Хабилитираните преподаватели на първи трудов договор са 64**, на втори трудов договор – 4, на граждански договор – 3. От щатните преподаватели **96 са доктори**, а **5 са доктори на науките**. **Относителният дял на преподавателите с доказана научна компетентност по преподаваните дисциплини (хабилитирани лица и доктори в направление 2.1. Филология) е 67,54 %**. Делът на **хабилитираните преподаватели на първи ОТД е 56,14%**. Относителният дял на преподавателите на втори ТД е 3,51 %, относителният дял на преподавателите на граждански договор е 2,63%. В ОКС „магистър“ целият преподавателски състав (100%) е на **основен трудов договор** към ШУ. **Спазва се изискването лекционните курсове по профилиращи дисциплини да се водят от 70 % хабилитирани преподаватели на основен трудов договор**.

В ШУ има действаща система за **атестиране** на преподавателите. Обективността на критериите се постига с използване на **точкова система**.

Приетата през 2019 г. *Стратегия за интернационализация на ШУ „Еп. Константин Преславски“* набеязва редица мерки за **повишаване на**

международната мобилност на преподавателския състав. Сред тях важно място заемат **обменът по европейски програми**, двустранните договори и участията в международни изследователски мрежи и проекти. Университетът има **77 действащи договора за двустранно сътрудничество.** Контакти се осъществяват и в резултат на **проектната дейност.** В рамките на изпълнението на **18** международни и **27** национални проекта през наблюдавания период са изградени партньорства със **112** чуждестранни и **46** национални институции. **Програма Еразъм+ е актуализирана и предизвиква все по-голям интерес у преподавателите.** През наблюдавания период преподавателските мобилности с цел преподаване по тази програма са се **увеличили от 51 на 72**, което е **нарастване с 41.2 %.** Реализираните са и **11** мобилности с цел обучение, които спомагат за повишаване на професионална квалификация и чуждоезикова компетентност на преподавателите. **Извън програма Еразъм+ са осъществени 214 изходящи мобилности.**

Констатации за изпълнение на критерий 5.2. в съответствие със стандарт 5 от ESG - част 1 /1-10/: „Научноизследователската и художествено-творческата дейност на академичния състав и участието на студентите и докторантите в нея“

ПКХНИ установи, че във Факултета по хуманитарни науки са налице оптимални условия за творческа изява и ефективна научно-изследователска и художественотворческа дейност както на академичния състав, така и на студентите.

В научноизследователската, проектната и публикационна активност на преподавателите, докторантите и студентите има нарастване по почти всички количествени индикатори. В съответствие с новите изисквания за видимост на научните и творческите постижения се наблюдава промяна в качеството на публикациите и отчетлива тенденция за повишаване на тяхното цитиране. В периода **2014 – 2020 г.** преподавателите на ОТД са участвали в общо **220 научни проекта.** От тях **51** преподаватели (относителен дял **45,94%**) са участвали в **международни проекти** като са реализирали **134** участия. **51** преподаватели (относителен дял **45,95%**) са реализирали **188** участия в **49** изследователски и научно-образователни **национални проекта.**

Факултетът по хуманитарни науки, катедрите и научните центрове са организатори и съорганизатори на **13** международни, **3** национални и **7** университетски **форума в областта на филологическите науки.** Сред тях с постоянен характер и признат авторитет са ежегодните международни

симпозиуми на Научен център „Преславска книжовна школа“ (с 20 издания) и Националната конференция „Епископ-Константинови четения“ (с 26 издания).

В периода 2014 – 2020 г. преподавателите от професионално направление 2.1. Филология отчитат 918 участия в над 200 научни форуми в страната и в чужбина. Средният брой е **8 участия на 1 преподавател**, което е много добро постижение и показва голяма степен на отвореност към научните среди за популяризиране на научните постижения на колектива.

Нараснал е и относителният дял на студентите от професионалното направление, участвали с доклади на **научни форуми**, спрямо общия брой студенти в направлението. За периода (2008 – 2013) той е **199** от **3830**, т. е. **5,2%**, а през (2014 – 2020) е **258** от 3274, т.е. **7,88%**.

Докторантите са осъществили **144 участия** в научни форуми, докато в предишния акредитационен период тези участия са били **99**. Публикациите им са били **110**, а сега са **246**, от които 77 са реферирани във вторични бази данни, а 169 са публикувани в нереферирани научни издания.

През отчетния период 2014 – 2020 в докторските програми, акредитирани в професионално направление 2.1. Филология, са се обучавали **59 докторанти**, като **30 от тях са защитили** дисертациите си (50,2%). За сравнение, в предишния период – защитени 16 дисертации при обучавани 37 докторанти, т.е. 45,2%.

Всички преподаватели по направление 2.1. на ОТД имат публикации по тематиката на направлението и по дисциплините, по които водят лекционни курсове или семинарни занятия. **Общият брой на публикациите** на преподавателите на ОТД от филологическия колегиум за периода 2014 – 2020 година е **1763** (спрямо 1351 в предходния период), от които 81 са монографии, 1574 са статии, студии и публикувани доклади, а 108 са учебници и учебни помагала. **Общото увеличение е с 30%**.

За периода на акредитация може да се отчете **подобрене** не само в количествените, но и в **качествени характеристики на публикациите**, което се дължи на ориентацията към индексирани издания. **618 от общия брой на публикациите** (спрямо 82 през предходния период) са в **научни списания и сборници, реферирани и индексирани в международни бази данни** (35,05% от общия брой). Данните за **публикации в списания във WoS и SCOPUS** по последните сведения, включващи и 2020 г., са за **33 броя (2,09% от общия брой)**. **Общият брой на цитиранията** е нараснал от **731** в предходния период на **1095** през настоящия (нарастване с **49,79%**), като

цитиранията във издания, индексирани в Web of Science и Scopus, са 21. Относителният дял на цитирания в реферирани научни списания и сборници **на един преподавател на първи ТД** през последните години е 12,59.

ФХН е предприел стъпки за индексирането на своите издания в SCOPUS, WoS и други престижни бази данни.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1. в съответствие със стандарт 6 от ESG - част 1 /1-10/: „Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности по професионалното направление, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такова“

ПН 2.1. Филология в ШУ „Епископ Константин Преславски“ разполага с необходимата материално-техническа и информационна база за провеждане на лекционни и семинарни занятия. Университетът е осигурил на Факултета по хуманитарни науки достатъчно аудитории, съвременна техника и оборудване, библиотечна площ и богат библиотечен фонд за учебната, научната и изследователска дейност на студентите и преподавателите.

Над 80% е дялът на учебните кабинети и специализирани лаборатории, осигурени с компютърно оборудване и специализиран софтуер. В компютрите са инсталирани и програми за статистическа обработка на експериментални данни, за управление на проекти, за обработка на изображения, както и **актуалните програмни продукти за преводачи, като SDL Trados и MemoQ.**

Констатации за изпълнение на критерий 7.1. в съответствие със стандарт 7 от ESG – част 1 /1-10/: „Институциите имат изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по професионалното направление и последващата реализация на завършилите“

В Шуменския университет е изградена **Система за наблюдаване, оценяване, поддържане и управление на качеството на обучението и академическия състав**, чрез която се получава ясна и точна **информация за качеството на образованието**, анализирано чрез реализацията и кариерното развитие на завършилите. **Индикаторите** за оценка на резултатите от обучението в ШУ включват: **ниво на заетост на**

завършилите, установено чрез анкетни проучвания; ниво на удовлетвореност на работодателите от професионалната компетентност и адаптивност на специалистите, завършили ШУ, и ефективно поддържане на профил Алумни.

Взема се предвид **мнението на студентите, преподавателите и потребителите.** Извършват се различни видове оценявания (на специалност/програма, учебен курс, преподаватели), чрез които се цели повишаване на качеството на обучението. В изготвянето и актуализирането на учебни планове и програми участват студенти и представители на практиката.

Центърът за кариерно развитие поддържа база данни за осъществено практическо обучение на студентите и за тяхното продължаващо развитие и професионална реализация. Налице е база данни относно общата рамка на обучението и съдържанието на сродни образователно-квалификационни степени от водещи висши училища, която е използвана при разработване и актуализиране на учебните планове и програми.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1. в съответствие със стандарт 8 от ESG - част 1 /1-10/: „Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по професионалното направление“

В ШУ съществува система за предоставяне на ясна, точна, обективна, актуална и достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по ПН 2.1. Филология. На сайта на Шуменския университет са публикувани: **държавни нормативни документи, правилници,** свързани с процеса на прием, обучение, академично развитие, преподавателска, научноизследователска, международна дейност и др. Налице е **информация за професионалните направления, в това число и за ПН 2.1., и действащи програми** за всяка образователно-квалификационна степен („бакалавър“, „магистър“ и „доктор“), включително **за получената акредитация.** Прилагат се подробно разписани **правила за студентска и преподавателска мобилност,** съобразени с общоуниверситетските и партньорските договори и нормативни рамки.

Публикува се информация за дейността по проблемите на качеството и се представят резултатите от провежданите **вътрешни и външни одити** по качеството. Популяризира се и разнообразната **научноизследователска и художественотворческа дейност** във ФХН на преподаватели, докторанти и студенти.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1. в съответствие със стандарт 9 от ESG - част 1 /1-10/: „Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по професионалното направление“

В ПН 2.1. Филология се извършва регулярен мониторингът на учебните планове и програми чрез провеждане на **вътрешни институционални одити**. През отчетния период са проведени **10** вътрешноинституционални одита, свързани с **преглед на учебната документация**, с установяване на нейното **съответствие с утвърдените стандарти**, с нейната **актуалност и коректност**. Те са съобразени с промените в националната нормативна база; процедурите за следакредитационно наблюдение и контрол; процедурите за програмна акредитация; резултатите от проучване на мнението на студентите; мнението на работодателите и др. **Студентите и докторантите са участвали активно** в разработването, актуализирането и одобрението на програмите през периода на самооценка. Широко използвано е анкетното проучване. **Нов етап** в организацията на учебния процес е **по-голямото взаимодействие с бизнеса за създаване на нови програми** с цел удовлетворяване на изискванията на пазара на труда и предоставяне на образователен и научен продукт на високо интелектуално равнище.

Констатации за изпълнение на критерий 10.1. в съответствие със стандарт 10 от ESG – част 1 /1-10/: „Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по професионалното направление“

В ШУ „Епископ Константин Преславски“ и във Факултета по хуманитарни науки са **създадени условия за осъществяване на мониторинг на учебните програми, качеството на обучението и преподавателския състав** за ПН 2.1. Филология **от външни национално признати организации**, като за това е налице необходимата документация.

През отчетния период са проведени **10** **вътрешноинституционални одита**, свързани с преглед на учебната документация, с установяване на нейното съответствие с утвърдените стандарти, с нейната актуалност и коректност, и допълнителни **14** **вътрешнофакултетски прегледа от деканското ръководство** на ФХН с различна тематика, която пряко или косвено е свързана с усъвършенстването на учебните програми – актуалност на личните страници на преподавателите от факултета,

актуалност на документацията, свързана с докторските програми във ФХН, актуалност на информационния пакет за студентите, конспект за държавен изпит и др. на сайта на ШУ, актуалност на информацията за основните структурни звена в сайта с цел обновяване страницата на ФХН, проверка на спазване на учебния разпис от преподавателите и посещаемост на занятията от студентите, проверка на спазване на графика за провеждане на изпити, преглед на формите на практическото обучение в специалностите и магистърските програми на факултета. Равносметката е направена на заседания на КС и ФС и са взети адекватни управленски решения.

Плановото извършване на вътрешни прегледи и самооценяването в основните звена, в съчетание с външните одити, са фактор за подобряване на дейността, повишаване на качеството и подготовка за следващия акредитационен период. Изпълнението на направените препоръки с избор на подходящи мерки е довело до оптимизиране на образователната среда.

В резултат на констатациите за резултатите от извършеното оценяване, проведено на **28.07.2021 г. (Протокол №15)**, членовете на Постоянната комисия, на основание чл. 88а, ал. 5, т. 1 от ЗВО и чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА, гласуваха оценки по критериите за програмна акредитация на професионално направление по десетобалната система в съответствие с чл. 79, ал. 1 на Закона за висшето образование. След обобщаване на резултатите от гласуването, в съответствие с приетите от Акредитационния съвет на НАОА „Правила за гласуване на процедури за акредитация и оценяване на проекти”, Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства взе следното **РЕШЕНИЕ**:

1. Дава програмна акредитация на професионално направление 2.1. Филология в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ на основание на обща оценка 9.09 (девет цяло и девет стотни), както следва:

за ОКС “бакалавър”:

- 1. Английска филология** – редовна и задочна форма на обучение;
- 2. Българска филология** – редовна и задочна форма на обучение;
- 3. Българска филология с библиотечно-информационни дейности и книгоиздаване** – редовна и задочна форма на обучение;
- 4. Приложна германистика** – редовна и задочна форма на обучение;
- 5. Руска филология с бизнес комуникация** – редовна и задочна форма

на обучение;

6. **Руска филология и социална работа** – редовна и задочна форма на обучение;
7. **Турска филология с бизнес комуникация** – редовна и задочна форма на обучение;
8. **Приложна лингвистика: английски език и руски език** – редовна и задочна форма на обучение;
9. **Приложна лингвистика: турски език и руски език** – редовна и задочна форма на обучение;
10. **Приложна лингвистика: английски и немски език** – редовна и задочна форма на обучение;
11. **Руска филология и туризъм** – редовна и задочна форма на обучение;
12. **Българистика и медии** – редовна и задочна форма на обучение.

за ОКС “магистър”:

1. **Българска филология: Лингвистика и масови комуникации** – редовна и задочна форма на обучение;
2. **Българска филология: Семиотика на културата** – редовна и задочна форма на обучение;
3. **Българска филология: Редакторство и коректорство** – редовна и задочна форма на обучение;
4. **Българска филология: Лингвистика и библиотечно-информационна дейности** - редовна и задочна форма на обучение;
5. **Английска филология: Англицистика и масови комуникации** – редовна и задочна форма на обучение;
6. **Английска филология: Лингвистика и превод** – редовна и задочна форма на обучение;
7. **Английска филология: Езиково обслужване на туризма и бизнеса** – редовна и задочна форма на обучение;
8. **Турска филология: Балканистика** – редовна и задочна форма на обучение;
9. **Турска филология: Лингвистика и превод** – редовна и задочна форма на обучение;
10. **Турска филология: Езиково обслужване на туризма и бизнеса** – редовна и задочна форма на обучение;
11. **Немска филология: Лингвистика и превод** – редовна и задочна

форма на обучение;

12. Немска филология: Езиково обслужване на туризма и бизнеса – редовна и задочна форма на обучение;

13. Руска филология: Лингвистика и превод – редовна и задочна форма на обучение;

14. Руска филология: Езиково обслужване на туризма и бизнеса – редовна и задочна форма на обучение.

2. Срокът на валидност на акредитацията е до следващата програмна акредитация съгласно чл. 81, ал. 2 на ЗВО и Графика за акредитация на професионалните направления.

3. Определя капацитета на професионално направление 2.1 Филология в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, както следва:

Общ капацитет на ПН 2.1 Филология във ФХН на ШУ: 950 студенти.

ОКС в ПН 2.1. Филология	Брой студенти
ОКС „Бакалавър“	750 (600 РО + 150 ЗО)
ОКС „Магистър“	200 (60 РО + 140 ЗО)
Общо	950

Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства формулира следните **ПРЕПОРЪКИ**:

1. Да се осигури по-голяма видимост на обобщените резултати от провежданите анкети и изводите от тях чрез публикуването им на страницата на университета.

Срок: юни 2022 г.

2. Да се осигури специализирана кабина за обучение на бъдещите преводачи по устен превод.

Срок: декември 2023 г.

**Председател на ПКХНИ:
проф. дфн Анна-Мария
Тотоманова**